

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

ฉบับวันพุธที่ 29 เมษายน พ.ศ.2563

บทความพิเศษ : พลิกฟื้นระบบเกษตรไทย

บทความพิเศษ

1) ผลกระทบจากวิกฤติไวรัสโคโรนา-19 ต่อเศรษฐกิจไทยที่สำคัญเรื่องหนึ่ง คือการเคลื่อนตัวออกจากเมืองของแรงงาน หลังไม่มีงานให้พวกเขาทำ ซึ่งคาดกันว่ามีจำนวนประมาณ 3-5 ล้านคน นั้นเพราะแรงงานกลุ่มนี้ส่วนใหญ่แล้วมีภูมิลำเนาอยู่ตามต่างจังหวัด มาอาศัยอยู่ที่เมืองใหญ่ด้วยการเช่าที่พักอาศัย เพื่อแลกกับจำนวน

รายได้ที่สร้างความพึงพอใจในแต่ละบุคคล ดังนั้น เมื่อไม่มีงาน ขาดรายได้ การหยุดหรือลดรายจ่ายที่ง่ายที่สุด ก็คงหนีไม่พ้นการกลับบ้าน เพื่อตัดค่าเช่าบ้าน และลดค่าครองชีพที่สูงลงมา แต่คำถามที่น่าสนใจก็คือ เมื่อแรงงานเหล่านี้คืนสู่ท้องถิ่นแล้ว การดำเนินชีวิตต่อไปของพวกเขาควรเป็นไปในแนวทางใด ซึ่งคำตอบที่ผมพอจะมองเห็นตอนนี้ เป็นการเข้าไปประสานกับภาคการเกษตรของชนบท ในการยกระดับระบบเกษตรไทยให้สามารถสร้างมูลค่าทั้งด้านรายได้และผลผลิตอย่างเต็มประสิทธิภาพ ด้วยความเชี่ยวชาญที่ได้รับการสั่งสมมา ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีก้าวหน้า และทักษะในด้านภาษาต่างประเทศ
2. ระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่ เป็นต้นทุนสำคัญที่แรงงานทุกคนต้องได้รับการฝึก อาทิ การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ การร่วมงานเป็นทีม รูปแบบของการติดตามและประเมินผล แนวทางในการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงทัศนคติ และวินัยสำหรับการทำงานต่างๆ
3. การเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย หรือความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นแต้มต่อสำคัญที่แรงงานจากเมืองจะสามารถนำมาปรับใช้ในการสร้างความนิยมทางการตลาดต่อสินค้าทางการเกษตรของชนบทได้อย่างตรงเป้า

2) ส่วนแรงงานภาคการเกษตรของชนบทนั้น ก็เชื่อว่าด้อยประสิทธิภาพเสียเมื่อไหร่ เพียงแต่การส่งเสริมซึ่งกันและกันนั้น จะเป็นเสมือนการเติมในส่วนที่ขาดของแรงงานให้สองระบบให้เต็มศักยภาพในการทำเกษตรสมัยใหม่ ที่ไม่ใช่หยุดแค่การทำเกษตรประณีต หรือเกษตรอินทรีย์เท่านั้น แต่ต้องไปให้ไกลถึงการเป็น “เกษตรนวัตกรรม” ให้ได้ ซึ่งส่วนแกร่งของเกษตรชนบทที่เราต้องไม่ลืมก็คือ

1. ทักษะในการทำเกษตร โดยเฉพาะพืชหลัก คือ ข้าว มันสำปะหลัง ยาง อ้อย และข้าวโพด
2. ความเชื่อในเรื่องคุณค่าของธรรมชาติและการปรับตัว รวมไปถึงการช่วยเหลือแบ่งปันของคนในชุมชน
3. ความใกล้ชิดทั้งกับป่าชุมชน ป่าสาธารณะ และป่าอนุรักษ์ ที่มีสภาพแวดล้อมอันสมบูรณ์ ด้วยความหลากหลายของพืช สัตว์ แมลง ไปจนถึงจุลินทรีย์ต่างๆ มากมาย ซึ่งเป็นแหล่งอาหารอันมีค่า และเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่ยังไม่ได้ถูกนำไปสร้างเป็นมูลค่าอย่างถูกต้อง

ทั้งหมดคือ ส่วนประกอบที่แรงงานทั้งสองระบบจากเมืองและชนบท จะผสมผสานเป็นหนึ่งเพื่อสร้างการเกษตรไทยรูปแบบใหม่ที่ “ทำน้อย ได้มาก” ด้วยเทคโนโลยี และระบบการจัดการที่ทันสมัย กับความหลากหลายทางชีวภาพ และทักษะอันเฉพาะตัวของชนบท ซึ่งก็คงต้องไปสู่คำถามต่อมามากว่า แล้วจะทำอย่างไรให้ “แรงงานในเมือง” กับ “เกษตรกรชนบท” ทำงานร่วมกันได้

3) คำตอบก็น่าจะอยู่ตรงความสำเร็จดังที่ว่านั้น จะเป็นจริงได้หรือไม่ ซึ่งเชื่อว่า ถ้าสามารถฉายให้เห็นภาพของผลผลิตทางการเกษตรที่มีมูลค่าสูง และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้รับการกระจายไปยังเกษตรกรในระบบเช่นนี้เป็นธรรมดา ปราศจากการครอบงำจากทุนใหญ่ ก็เชื่อว่าความร่วมมือในการพลิกฟื้นระบบเกษตรไทยจากแรงงานทั้งสองระบบนี้จะเกิดขึ้นได้ในเร็ววัน แต่ก่อนจะไปถึงตรงจุดนั้น ผมขอเสนอแนะทางสำคัญที่จะนำไปสู่การเริ่มต้นที่ดี ดังนี้

1. ต้องใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะด้านการผลิต และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรวมไปถึงการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

2. ต้องนำนวัตกรรมและความหลากหลายทางชีวภาพมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการผลิต และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

3. ต้องนำทักษะการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการกับกระบวนการผลิตทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพ และความแม่นยำ รวมไปถึงการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้โครงสร้างตั้งแต่การสรรหาวัตถุดิบไปจนถึงการกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภค

4. ต้องสามารถทำให้ผลผลิตตรงกับความต้องการของลูกค้าเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ ทั้งเรื่องคุณภาพ ราคา และปริมาณ และถ้าสามารถสร้างระบบขายตรงผ่านเครือข่ายออนไลน์ได้ ตรงนี้ก็จะเป็นการยกระดับรายได้ทางการเกษตรในแบบก้าวกระโดดที่เห็นผลได้อย่างรวดเร็ว

4) เหล่านี้คือองค์ประกอบสำคัญของจุดเริ่มต้นในการเคลื่อนไปสู่ “เกษตรมูลค่าสูง” หรือ “เกษตรนวัตกรรม” ที่จะสร้างความมั่นใจต่อแรงงานภาคการเกษตรได้ว่า ถ้าพวกเราเดินทางตามแผนที่นี้ จะไม่มีหลงทาง และสามารถไปถึงเป้าหมายอย่างที่ตั้งใจไว้อย่างแน่นอน แต่แนวทางนี้จะเป็นจริงได้ รัฐบาลจำเป็นต้องจัดการกับเงื่อนไข 2 ข้อดังต่อไปนี้

1. จัดหาแหล่งน้ำและที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรในชนบท เพราะน้ำคือชีวิตของเกษตรกร ถ้าไม่มีน้ำทุกอย่างก็จะผูกไว้กับน้ำฝนตามธรรมชาติที่ไม่มีความแน่นอน ส่วนที่ดินเพื่อการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ เป็นปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรไม่มีไม่ได้ รัฐบาลต้องจัดการเรื่องนี้

2. ระบบขนส่ง (Logistic) และเครือข่ายโทรคมนาคมที่มีศักยภาพสูง (5G) เพราะการทำเกษตรมูลค่าสูงนั้นต้องใช้เทคโนโลยีกำกับตลอดกระบวนการผลิตจนไปถึงมือผู้บริโภค ดังนั้น โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีต้องมีเสถียรภาพ และค่าใช้จ่ายต้องไม่เป็นภาระต่อเกษตรกร รัฐบาลต้องจัดการเรื่องนี้เช่นกัน

ทั้งหมดเป็นเหตุผลและกระบวนการ รวมไปถึงข้อเสนอของผมต่อการบริหารจัดการปัญหาการเคลื่อนตัวของแรงงานกลับสู่ท้องถิ่น ด้วยการเปลี่ยนวิกฤติให้กลายเป็นโอกาสของเกษตรกรชนบท ในการร่วมพลิกฟื้นระบบเกษตรไทยในสถานการณ์ไวรัสโควิด-19 ซึ่งยืนยันตรงกันว่าสามารถทำได้จริง ถ้ารัฐบาลดำเนินการตามสิ่งที่ได้ระบุเอาไว้ในบทความนี้ ผมขอย้ำอีกที แค่มิคนนำไปปฏิบัติเท่านั้นครับ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันพุธที่ 29 เมษายน พ.ศ.2563

คอลัมน์หน้ามองฟ้า เท้าเหยงดิน : 4 โรคไวรัสมะเขือเทศ

สภาพอากาศในระยะนี้ กรมวิชาการ เกษตร เตือนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศเฝ้าระวัง 4 โรคจากไวรัส...โรคใบหงิกเหลือง โรคใบด่างเรียวเล็ก โรคใบด่าง และโรคเหี่ยวลาย โรคใบหงิกเหลือง ใบยอดและใบอ่อนจะหดย่นหงิกสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ยอดเป็นปุ่ม ใบแตกใหม่เล็ก ต้นแคระแกร็น ไม่ติดผล...

โรคใบด่างเรียวเล็ก จะมีใบด่างสีเขียวเข้มสลับสีเขียวอ่อน ม้วนงอ ใบเรียวเล็กกว่าปกติ หากรุนแรงมากใบจะเรียวเล็กเหลืองแต่เส้นกลางใบ ต้นชะงักการเจริญเติบโต ไม่ติดผล หรือมีผลเล็ก

โรคใบด่าง จะมีใบด่างสีเขียวเข้มสลับสีเขียวอ่อนหรือสีเหลือง ใบอ่อนหดย่นเป็นคลื่น มีขนาดเล็กกว่าปกติ ใบยอดที่ปลายกิ่งบิดเกลียว ต้นชะงักการเจริญเติบโต ติดผลน้อย ผลด่าง... โรคเหี่ยวลาย ใบมีแผลเนื้อเยื่อตายสีน้ำตาลเข้มหรือดำกระจายทั่วทั้งใบ หรือเกิดรอยด่างสีเหลือง ใบยอดด่างและยอดสั้น ใบอ่อนแห้งตายจากปลายใบเข้าหาโคนใบ ใบแก่มีสีเหลืองขนาดเล็กกว่าปกติ ตามแนวยาวของลำต้นและก้านใบมีรอยขีดสีน้ำตาลเข้มหรือดำ ต้นชะงักการเจริญเติบโต ผลเสียรูปทรง ผิวผลพบบเนื้อเยื่อตายเป็นวง กรณีรุนแรง กิ่งลำต้นเป็นสีดำ เหี่ยวเฉาและตาย ให้เกษตรกรหมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบต้นที่เป็นโรคให้ถอนแล้วนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูกทันที ควรทำความสะอาดอุปกรณ์เมื่อนำไปใช้กับต้นที่เป็นโรค และเก็บเศษซากพืชไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก

หากพบโรคในแปลงที่จะปลูกฤดูถัดไป...ใกล้แปลงมะเขือเทศ ไม่ควรปลูก ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งา กะเพราขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย ทานตะวัน พืชตระกูลแตง พืชตระกูลถั่ว และพืชตระกูลมะเขือ เนื่องจากเชื้อไวรัสทั้ง 4 โรค ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง... แต่สามารถป้องกันได้โดยพ่นสารกำจัดแมลงพาหะนำโรค อย่างแมลงหวี่ขาว เพลี้ยอ่อน และเพลี้ยไฟ กำจัด แมลงหวี่ขาว ด้วยอะซีทามิพริด 20% เอสพี หรือไพเพอริล 5% เอสซี...เพลี้ยอ่อน ใช้ไพเพอริล 5% เอสซี หรือคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี หรือไดโนทีฟูแรน 10% ดับเบิลยูพี...เพลี้ยไฟ กำจัดด้วยอิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล หรือไพเพอริล 5% เอสซี หรืออีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% อีซี.

อุตสาหกรรมเด็งรับแบนสารพิษ ยึดมติเดิมห้ามใช้พาราควอต จวก ‘สภาหอการค้า’ เตะถ่วง

น.ส.รัตนา รัชชัฏระภูล ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) เปิดเผยระหว่างการประชุมตัวแทนนายสุริยะะ จึงรุ่งเรืองกิจ รมว.อุตสาหกรรม มารับหนังสือจากเครือข่ายสนับสนุนการแบนสารพิษที่มีอันตรายร้ายแรงว่า ในการประชุมคณะกรรมการวัตถุ

อันตรายที่มี รมว.อุตสาหกรรมเป็นประธานในวันที่ 30 เม.ย.นี้ ที่ประชุมจะนำข้อเสนอจากเครือข่ายที่ต้องการให้ยึดมติเดิมในการแบน 2 สารเคมีได้แก่ พาราควอต และคลอร์ไพริฟอส เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 (ห้ามใช้ ห้ามครอบครอง) มีผลบังคับวันที่ 1 มิ.ย.นี้ ไปหารือในที่ประชุมเพื่อหาข้อยุติในประเด็นดังกล่าว แต่ก็ยอมรับว่าขณะนี้กรมวิชาการเกษตรยังไม่ได้ส่งหนังสือการหาสารตัวอื่นมาทดแทนสารเคมีทั้ง 2 ชนิดตามที่เคยหารือไว้กับคณะกรรมการวัตถุอันตราย

ด้าน น.ส.ปรกชล อู๋ทรัพย์ ผู้ประสานงานเครือข่ายสนับสนุนการแบนสารพิษที่มีอันตรายร้ายแรง กล่าวว่า ได้เข้ายื่นหนังสือถึงนายสุริยะะ จึงรุ่งเรืองกิจ รมว.อุตสาหกรรมในฐานะประธานคณะกรรมการวัตถุอันตรายเพื่อให้คณะกรรมการยึดตามมติเดิมเมื่อวันที่ 27 พ.ย.2562 ที่จะยกเลิกการใช้ 2 สารเคมีคือ พาราควอต และคลอร์ไพริฟอส วันที่ 1 มิ.ย.นี้ โดยขอคัดค้านความเห็นของนายกลินท์ สารสิน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ที่เสนอให้ขยายระยะเวลาแบนพาราควอตและคลอร์ไพริฟอสออกไปเป็นปลายปี 63 หรือจนกว่าสถานการณ์ไวรัสโควิด-19 จะสิ้นสุด

“กรณีที่สภาหอการค้าได้อ้างขอให้เลื่อนเวลาบังคับออกไป เพราะกังวลเรื่องการตกค้างของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศไม่สมเหตุผล เนื่องจากหลายประเทศทั่วโลกแบนพาราควอตมากกว่า 10 ปี โดยล่าสุดสหภาพยุโรปได้ประกาศแบนคลอไพริฟอสมาตั้งแต่วันที่ 1 ก.พ.ที่ผ่านมา ขณะที่ประเทศเวียดนามแบนพาราควอตมาตั้งแต่ปี 2560 และแบนคลอไพริฟอสมาตั้งแต่ปี 2562 ซึ่งไม่มีประเทศใดมีปัญหาคารตกค้างจนส่งผลกระทบต่อการผลิตและภาคอุตสาหกรรมแต่อย่างใด”

นอกจากนี้ เครือข่ายยังไม่เห็นด้วยกับการออกไปสำคัญการขึ้นทะเบียนใบอนุญาตผลิตวัตถุอันตราย และการต่ออายุวัตถุอันตรายเพิ่มเติม เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนสามารถนำเข้าวัตถุอันตรายเข้ามาอีก ทำให้ สต็อกสารเคมีกำจัดศัตรูพืชคงค้างเดิมไม่ลดลง เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อบริษัทเอกชน และเรียกร้องให้กรมวิชาการฯเร่งออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายและออกมาตรการต่างๆที่เกี่ยวข้อง